

Een pleegkind als patiënt

In Nederland wonen ruim 23.000 kinderen voor korte of langere tijd in een pleeggezin, omdat zij niet bij hun eigen ouders kunnen wonen. Als arts of behandelaar heeft u ook met pleegkinderen te maken. De medische behandeling van een pleegkind is niet anders dan die van andere kinderen. Wel zijn er een aantal achtergrondzaken en aandachtspunten die van belang zijn als u een pleegkind behandelt.

Wat is pleegzorg?

Pleegzorg is de zorg voor kinderen en jongeren in een pleeggezin als zij door omstandigheden niet thuis kunnen wonen. Pleegkinderen vormen een kwetsbare groep bij wie de ontwikkeling onder druk staat. Ze hebben vaak op meerdere ontwikkelingsgebieden tegelijkertijd problemen, bijvoorbeeld in hun fysieke, cognitieve, sociale of emotionele ontwikkeling. Pleegzorg heeft als doel pleegkinderen een veilige gezinsomgeving te bieden om zo hun ontwikkeling te bevorderen. In een pleeggezin kunnen ze 'zo thuis mogelijk' opgroeien en zich gewoon kind voelen. Bij de opvoeding van een pleegkind zijn diverse hulpverleners betrokken: een pleegzorgbegeleider vanuit de pleegzorgorganisatie, eventueel een gedragsdeskundige of specialist, en een jeugdbeschermer die de eigen ouders ondersteunt bij opvoedkundige beslissingen of die zelfstandig beslissingen neemt als de ouders dat niet kunnen of niet mogen.

Wie is wettelijk vertegenwoordiger van het pleegkind?

Een pleegkind woont vaak niet bij zijn wettelijk vertegenwoordiger(s), maar de wettelijk vertegenwoordiger moet in veel gevallen wel toestemming geven voor een behandeling. De wettelijk vertegenwoordiger en het kind moeten ook geïnformeerd worden over een voorgestelde behandeling op een begrijpelijke en zo volledig mogelijke wijze. Dit geldt ook bij doorverwijzingen en behandeladviezen.

In de meeste gevallen mogen pleegouders geen toestemming geven voor (medische) behandelingen voor pleegkinderen, ondanks dat zij dagelijks voor hen zorgen. Alleen wanneer zij pleegoudervoogd zijn – een pleegouder die de voogdij heeft – zijn ze bevoegd om toestemming te geven.

In sommige gevallen heeft de biologische ouder het gezag over het pleegkind en is daardoor beslissingsbevoegd. Het ouderlijk gezag kan beperkt zijn door een ondertoezichtstelling: de ouder blijft in dat geval beslissingsbevoegd, maar er is ook een jeugdbeschermer betrokken. Als de ouder geen toestemming geeft voor een behandeling, kan deze jeugdbeschermer vervangende toestemming van de rechter vragen.

Als het gezag van de ouder is beëindigd, is een jeugdbeschermer van een gecertificeerde instelling of pleegoudervoogd de wettelijk vertegenwoordiger van het pleegkind. De ondertoezichtstelling of voogdij is opgenomen in het gezagsregister. De pleegouders kunnen de contactgegevens van de beslissingsbevoegde(n) aan u verstrekken. Ook kunt u zelf het gezagsregister raadplegen door contact op te nemen met de rechtbank.

Is het onduidelijk wie beslist over een (medische) behandeling? Gebruik het beslisschema op de volgende pagina.

Informatie ontvangen van betrokkenen

Voor de behandeling van een pleegkind heeft u in sommige gevallen de medische geschiedenis van het pleegkind nodig. Het kan voorkomen dat pleegouders nog weinig weten over de medische achtergrond of traumatische ervaringen van het pleegkind, zeker als ze het kind pas net kennen. Pleegouders krijgen bij aanvang van de plaatsing van de pleegzorgorganisatie of de jeugdbeschermer namelijk enkel de (medische) informatie die nodig is om voor het pleegkind te zorgen. Als bepaalde informatie relevant of noodzakelijk is voor een medische behandeling, kan de gecertificeerde instelling, de pleegzorgorganisatie of de eigen ouder van het kind daarover ook informatie geven. Daarnaast kunt u een eerdere behandelaar van het kind consulteren.

Informatie verstrekken aan betrokkenen

De pleegouders hebben recht op de medische informatie die nodig is om voor het pleegkind te zorgen. U mag als arts of behandelaar zelf beslissen welke informatie over behandelingen u deelt met de pleegouders. De wettelijk vertegenwoordiger en het kind zelf hebben recht op toegang tot het medisch dossier van het kind. De pleegouders hebben geen zelfstandig recht het medisch dossier in te zien, tenzij er sprake is van pleegoudervoogdij. De jeugdbeschermer bij een ondertoezichtstelling heeft ook geen recht op inzage in het medisch dossier. Wel heeft deze jeugdbeschermer recht op informatie voor zover deze informatie noodzakelijk is voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling; er is geen toestemming vereist van het kind of de wettelijk vertegenwoordiger.

LET OP: verstrek geen gegevens van de pleegouders aan de eigen ouders van een pleegkind. Verwijs hen door naar de betrokken hulpverlenende instantie of naar hun advocaat.

Mijn medische behandeling

Bejegening van een pleegkind

Een kind dat uit huis geplaatst wordt en daardoor niet opgroeit bij de eigen ouders, raakt daardoor in meer of mindere mate beschadigd. Veel pleegkinderen hebben een complex trauma door de gebeurtenissen waar zij mee geconfronteerd zijn, maar dat wordt niet altijd herkend of erkend. Door de verstoorde en onregelmatige opvoedsituatie kan het kind zich onveilig hebben gehecht aan de ouders en moeite hebben om volwassenen te vertrouwen. Dit kan zich uiten in sterk afhankelijk gedrag of juist zeer afstandelijk gedrag, manipulatief of wantrouwend gedrag. Uit onderzoek blijkt dat pleegkinderen als groep vaker een ontwikkelingsachterstand hebben. Een pleegkind kan door dit alles anders reageren dan andere kinderen, zowel tijdens een gesprek als tijdens een fysiek onderzoek.

Juist bij pleegkinderen is het belangrijk om een rustige en duidelijke uitleg te geven over wat er gaat gebeuren en te vragen of het kind het begrijpt. Daardoor voelt het kind zich veiliger. Betrachtd geduld en toon respect voor de grenzen die het kind aangeeft. Het kan voor een pleegkind pijnlijk zijn om ermee geconfronteerd te worden dat de eigen ouders niet voor hem of haar kunnen zorgen. Vragen over de achtergrond van het kind en de reden voor uithuisplaatsing kunnen er onnodig en onbedoeld toe leiden dat een pleegkind zich niet op zijn of haar gemak voelt. Bespreek dit enkel in het bijzijn van het kind als dit noodzakelijk is.

Pleegkinderen hebben vaak nog contact met hun eigen ouders. Sommige pleegkinderen spreken hun pleegouders daarom aan bij hun voornaam of gebruiken een andere aanspreekvorm dan 'papa' of 'mama'. Gebruik de aanspreekvorm die het pleegkind gebruikt om verwarring te voorkomen.

Deze informatiefolder is gemaakt door de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen in samenwerking met Stichting Kinderpostzegels. Wilt u meer informatie? Bezoek onze website: www.denvp.nl/folder-medici of neem contact op via info@denvp.nl of 030 - 293 1500.

© NVP 2018 www.denvp.nl
